

RN 123/2016

Warszawa, 29 grudnia 2016 r.

Stanowisko członków Prezydium Rady Naukowej Państwowego Instytutu Geologicznego–Państwowego Instytutu Badawczego – pracowników PIG-PIB

Narzucenie Państwowemu Instytutowi Geologicznemu w dn. 20 grudnia b.r. statutu przez Ministra Środowiska i Głównego Geologa Kraju jest jednym z czarniejszych wydarzeń w długich dziejach naszego Instytutu. Jest ono też niepokojącym sygnałem dla przyszłości całej polskiej nauki. Staliśmy się pierwszym instytutem badawczym Rzeczypospolitej Polskiej, w którym jawnie zerwano z zasadą samorządności i autonomii naukowej. Pośpiesznie wprowadzona ustawa z dn. 30 listopada 2016 r. dała organowi administracji rządowej prawo nadawania statutu jednostce naukowej objętej dotychczas odrębnymi przepisami. Ten obarczona wadą akt prawny (zmienia inną, nieistniejącą ustawę), określa też proporcje składu Rady Naukowej, faworyzujące przedstawicieli Ministra Środowiska oraz ustala zasady konkursu na dyrektora PIG-PIB praktycznie wykluczające jakikolwiek wpływ Rady Naukowej.

Efektom tej pośpiesznej, niestarannie prowadzonej działalności legislacyjnej jest całkowite porzucenie utrwalonej koncepcji działania Rady Naukowej. Przypomnijmy, że dotychczasowa formuła, zgodna z ustawą o instytutach badawczych z dn. 30 kwietnia 2010 r., nawiązywała do idei samorządu pracowniczego, czego organizacyjnym wyrazem była działająca do 1991 r. Rada Załogi PIG. W kolejnych latach formuła rady pracowniczego ewoluowała w stronę typowej rady naukowej, z mocno okrojonymi uprawnieniami, ale zawsze z zachowaniem jej niezależności od organu nadzorującego. Ważną przesłanką tej niezależności była zasada większej reprezentacji pracowników Instytutu niż osób wskazywanych przez ministra nadzorującego, a także utrzymanie, jako jedynej poza kwestiami kadrowo-naukowymi uprawnienia stanowiącego Rady – prawa do uchwalania Statutu PIG-PIB.

Od czasu nowelizacji ustawy o instytutach badawczych z dn. 22 czerwca b.r. Rada Naukowa PIG-PIB została silniej podporządkowana Ministrowi Środowiska. Straciła ważne uprawnienia w odniesieniu do przeprowadzania konkursu na dyrektora i swobodnego wyboru swojego przewodniczącego. Ten ostatni wywodzi się obecnie z grona członków Rady wyznaczonych przez MŚ, a więc *de facto* pochodzi z nominacji ministra. Jednocześnie uchwały RN zostały poddane pełnej kontroli MŚ, włącznie z możliwością uchylecia.

Niedawne uchwalenie ustawy z dn. 30 listopada 2016 r., a w ślad za nim narzucenie nowego statutu, sprawia, że Rada Naukowa utraciła resztę swojej niezależności. Jej skład, okrojony do 15 osób, jest zdominowany liczbowo przez przedstawicieli MŚ (10 osób). Bezprecedensowe, niespotykane w innych instytutach badawczych ograniczenie składu Rady oznacza skazanie jej na trudności organizacyjne i możliwość sparaliżowania prac. Znaczna przewaga osób spoza Instytutu odbije się na jakości działania, w tym rzetelności opinii o tak ważnych dla instytutu dokumentach, jak plany i sprawozdania naukowe i finansowe. Decydujący wpływ Ministra Środowiska i desygnowanego przezeń dyrektora spowoduje, że zaniknie podstawowa zaleta samorządnego, demokratycznego działania – możliwość wszechstronnej i obiektywnej oceny. W praktyce Ministerstwo i dyrektor sami będą kontrolować proces opiniowania swoich dokumentów, bowiem każda opinia niezależna może być przegłosowana przez większość ministerialną. Również w odniesieniu do działalności typowo naukowej, związanej z przyznawaniem stopni, konsekwencje narzucenia nowego statutu będą zapewne wysoce negatywne. Utrzymanie dotychczasowej praktyki kierowania do Rady przez Ministra głównie osób bez odpowiedniego statusu naukowego może zagrozić rozwojowi naukowemu PIG-PIB. W konsekwencji Instytut może utracić prawo do przeprowadzania przewodów doktorskich i habilitacyjnych, co z kolei doprowadzi do dalszej jego degradacji naukowej.

Jako przedstawiciele prezydium obecnej Rady Naukowej, działającej jeszcze na zasadach częściowej niezależności, stanowczo protestujemy przeciwko narzuconemu nam niedobremu statutowi i przestrzegamy przed negatywnymi dla Instytutu jego skutkami.

Zastępca Przewodniczącego Rady Naukowej PIG-PIB:

Prof. dr hab. Marek Narkiewicz

Przewodniczący Stałych Komisji Rady Naukowej PIG-PIB:

Prof. dr hab. Tadeusz Peryt

Prof. dr hab. Andrzej Sadurski

Dr hab. Magdalena Sikorska-Jaworowska, prof. PIG-PIB

Dr hab. Stanisław Wołkowicz, prof. PIG-PIB

